

„ნათებალა“ გამოვა დრო-გამოშვებით და დაიბეჭდება ისეთ ქალღმერთზე, რა ქალღმერთსაც ვიშოვით. რედაქციის მისამართი: თბილისი, სტამბა „სორაპანი“, თეოფილე ბოლქვაძეს. გამყიდველებმა და აგენტებმა უნდა მიმართონ თფილისში კანტორა „განათლებას“.

ადერბეიჯანელების გამოლაშქრება საქართველოსაკენ.

ჩვენი მტერ-მოყვარე.

ასე, ჩემო მანასეო:
ხან ისე და ხან ასეო.

ნათქვამია: ღმერთო, მოყვარე მათორე, მტერს მე თითონ გაუძღვე-ბიო.

საქართველოს ერთსა და იმავე დროს ერთი მტერი გამოუჩნდა—სომხეთი, და ერთიც მოყვარე—აზერბეიჯანი. მტერი მოვიშორეთ და მოყვარე ვერა. მოყვარე მეტად დაგვიახლოვდა და დაგვიმეგობრდა. დაგვიმეგობრდა იმიტომ, რომ მტერი მოადგა კარზე. ეს შარშან იყო, სწორედ ამ დროს, გაზაფხულსა და ზაფხულში. ინგლისელებმა ბაქოდან წასვლა დააპირეს. აზერბეიჯანის მთავრობის თაემჯდომარე უსუბბეკოვი გულის ფანჯრალით მივარდა ინგლისის გენერალთან.

— რას გვიშვრებით?
— რა იყო?
— რა იყო? ამბობენ თქვენი ჯარი მიდის ბაქოდან?
— მერე თქვენ რა?
— ხომ დავრჩით უმწყოთ. გვეშინიან.

— ვისი გეშინიანთ?
— ბოლშევიკებისა.
— ბოლშევიკებისა? კარგი. ჩვენ ორი შეიარაღებული გემი გვაქვს. ორივეს დენიკინს მივცემთ.
— ჩვენ გვიბოძეთ ეგ გემები.
— არა, თქვენ ვერ მოგართვით. რა თქვენი საქმე!

— მერე, თქვენო აღმატებულე-ბავ, ბატონო გენერალო. დენიკინმა რომ ეგ გემები ჩვენ წინააღმდეგ გამოიყენოს?

— ეგ შესაძლებელია. ყველა გენერლები საშიშო ხალხია. დენიკინიც გენერალია. დიად, შეიძლება, ადვილათ შეიძლება დენიკინი თქვენ წინააღმდეგ წამოვიდეს. ბიჭო გემრიელი ლუკმაა.

— მაშ რა ვქნათ?
— იცით რა? ჩვენ ხომ სულ ერთია მივიდვართ. ჩვენი პოლიტიკა ასეთია: ჩვენ ვეხმარებით ჯერ დენიკინს, თუ დენიკინმა თქვენ დაგძლიათ, მერე თქვენ დაგეხმარებით, თუ თქვენ დასძლიეთ, მერე იმას დაგეხმარებით, თუ სომხები თქვენ მოგერიათ, თქვენ დაგეხმარებით, თუ თქვენ სომხებს დასძლიეთ, სომხებს მოვეხმარებით.

— ეგ კარგი პოლიტიკა გქონიათ.
— დიახ, გამოცდილი პოლიტიკაა, ჩინებული. ათასი წელიწადია, რაც ამ პოლიტიკას ვადგივართ. საფრანგეთი რომ პრუსიას მოერია, ჩვენ საფრანგეთი დავამარცხეთ და ნაპოლეონი ელენეს კუნძულზე დავატყვევეთ. გერმანია რომ გაძლიერდა, საფრანგეთი არ დავამარცხებინეთ. ესლა ვილჰელმიც უნდა გავზავნოთ ელენეს კუნძულზე.

— ჩვენ რას გვიპირობთ? დენიკინისა გვეშინიან. თქვენ გემებზე რომ ჯარი დასხას და ბაქოს მოადგეს, რაღა ვქნათ?
— ზარბაზნები დაუშინეთ.
— ზარბაზნები რომ არა ქვაქვს?
— ჩვენ მოგცემთ.
— ცხენები რომ არა გვყავს?..
— ჯორებს მოგყიდით.
— ჯარი რომ არა გვყავს?..
— ჯარისა რა მოგახსენოთ... იცით რა? ჯარი საქართველოს სთხოვთ.
— გენერლები?
— აკი გყავთ მეხმანდაროვი...
— ერთათ ერთი.
— საქართველოს სთხოვეთ.
— ბაშუსტა.

უსუბბეკოვმა მისწერა საქართველოს მთავრობას: ალა ჟორდანია! ორიოდ გენერალი გამოგვიგზავნე, ტყვია-წამალი და თქვენი გვარდია. წავიდენ ბაქოში ქართველი გენერლები. დათვალვიერეს პოზიციები.

— აი, თქვე ლაჩრებო თქვენა, რისა გეშინიანთ? დენიკინი ჯერ შორს არის. ჯერ დადესტანი არ აუღია. ლეკები თამამი ხალხია.
— ლეკებმა რომ გვილალატონ?
— ჩვენ არ გილალატებთ.
— ჩვენ რომ ვულალატოთ ჩვენს თავსა?
— არც ეგ არის საშიში. ჩვენ დაგეხმარებით და დენიკინს არ შემოუშვებთ.

— გენერალი ბარათოვი უპვე აქა ბრძანდება.
— მერე რაო?
— მეგობრობას გვიპირდება. იცით რა? მოდი, თქვენი მეგობარიც ვიქნებით, დენიკინისაც, ბოლშევიკებისაც...
— ეგ სადაური პოლიტიკაა?
— ინგლისელებმა გვასწავლეს.

— იქნება, კოლჩაკის მეგობრობაც გინდათ!
— რატომ არა, ვინც მოვა, მობრძანდეს. ყველას ვეტყვით „ბალი, ალა!“.

— ბოლშევიკებსაც?
— ჩვენ თითონ ბოლშევიკები ვართ. ნამდვილი ბოლშევიკები.
— მაშ ჩვენთან რაღა გაქვთ საერთო?

— თქვენი მეგობრებიც ვართ. როცა ჩვენ გავვიპირდება, მეგობრები ვიყვნეთ, როცა თქვენ გავიპირდებათ—მტრები ვიყვნეთ.
— ეგრე არ შეიძლება.
— ბალი, ალა! როგორც გნებავს ისე იყოს.

წამოვიდენ ჩვენი გენერლები. წამოვიდა ბარათოვიც. წავიდა რუსეთში ცალ-ფეხა, ცალიერ-ტარიელი. დამარცხდა დენიკინი. გაეხარდა აზერბეიჯანს. წამოვიდენ ბოლშევიკები. მივიდენ ბაქოში. „ბალი ალაო“, — მოახსენეს აზერბეიჯანელებმა: „ჩვენ ბოლშევიკები ვართ“.

— მერე მენშევიკებთან რათ მეგობრობთ?
— ვინ არიან მენშევიკები?
— ქართველები.
— ჩვენ ქართველების მტრები ვართ.
— შეესევით?
— ბალი, ალა. ტყვია წამალს მოგვცემთ?
— მიირთვით.
— გენერლებს?
— ინებეთ, ბევრი გვყავს.
— ჯარსაც მოგვცემთ?
— რამდენიც გინდათ.

წამოვიდა აზერბეიჯანი. წამეიყვანა ბოლშევიკების გენერლები და ჯარი. წამოვიდა სეტყვა, დაუხვდა ქვა. წახდა აზერბეიჯანი. ვერ მიერთვა ბატრიჯანი. ესლა მტერია თუ მოყვარე?
დღეს მტერია, ხვალ მოყვარე, ზევ მოყვარე, მაზევ მტერი. აბა ესლა ეს მიბრძანეთ: კვიანია ის, თუ მტერი.

ეშმაკის ფეხი.

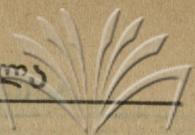
ქმრის თაგვადსაფალი.

(იგავ-არაკი).

(დასასრული, იხ. „ხათაბალა“ № 5)

დამის თერთმეტ საათზე
კამისარის ბინაზე
მიიყვანეს ვართანა, მაგრამ იმის ჯინაზე,
ის მოხელე წყეული
არ დაუხვდა სახლშია
და გარეთ გააჩერეს იქვე დერფფანშია.
შეიხვდა ვართანამ
კედლის ქურჭუტანიდან,
ხედავს ვილაც კაცი სჩანს იქვე ქალთან განიდან,
ეხვევა და აგორებს,
ისე ეკურკურება,
რომ კაცს ვნებას აუშლის მისი შორით ყურება.
გაიხვდა ვილაცა
კიდევ მოდის (კაცია),
არ დასჭირდა არც იმას დიდი დეპუტაცია.
კარებს მიურაკუნა
როგორც სტუმრის წესია.
ეხლა შიგნით სურათი კიდევ უკეთესია:
ქალმა კაცი ზანდუკში
ჩააძვრინა ხელათა
და კარისკენ გაიქცა სტუმრის შესაყრელათა.
შეიყვანა და მასაც
ემხით ეალერსება,
ხედავს ამას ვართანა, გული ბოლმით ევსება.
იცის საწყალ კამისარს
რომ ლალატობს ცოლია,
ამბობს გულში—ეს ქალი ქმრისგან ჩასაქოლია.
—
ამ დროს მართლაც მოვიდა
ნამდვილი კამისარი,
ცოლმა რომ ეს გაიგო თითქოს მოხვდა ისარი.
ეს მეორე „სტუმარიც“
იქვე შკაფში დამალა
და სახლში ყავს ფარულათ მთელი ამისი ამაღაა.
—
დარაჯებმა ოთახში
შეიყვანეს ვართანა,
კარზინკაც მიაყუდეს იქვე შიგნით კართანა.
მოახსენეს: ეს კაცი
დავიჭირეთ ღამითა,
რალაც ბარგსა დაათრევს საეჭვოა ამითა.
ეტყობა რომ მავსა
რალაც მოუტაცია,
აწი თქვენი საქმეა, გაიგეთ რა კაცია.
—
კამისარმა ვართანას
ახედა და დახედა,
გეტყობა ჟულიკი ხარ?—დაუყვირა მკვახედა,
რა მოხელე კაცი ხარ,
ან რას დაეხეტები?!
გვითხარ მალე, სანამდე მოგაყოლოთ კეტები.
— მე ბატონო, საწყალი
ფოკუსნიკი კაცი ვარ,
არავისი შიში მაქვს, არხინათ დავდივარ.

— მაშ რა ფოკუსს აკეთებ, ერთი უნდა გვაჩვენო,
თუ ტყუილი გამოდგა მაშინ არ შეგარჩენო.
— ჩემი მჯობით გავადებ
ამ შენს შკაფის კარებსა
და გაჩვენებ სურათსა გულის გასახარებსა.
თუ რომ შიგ დამალული
მე ვაქცაცი განახო,
მაშინ რას მემართლები, ან რათ უნდა გამლახო?!
ალე ჰოპ, შესძახა,
გახსნა შკაფის კარია,
შიგნით მართლაც კაცია, შიშით ცოცხალ-მკვდარია.
კამისარს კი სახეზედ
აუარა ფერია,
ფიქრობს: ამ ჩემს ოთახში ეს საქმე რაფერია?!
ტუსაღს უთხრა: სიკვდილსა
მე შენ გადაგარჩენო,
მაგრამ ერთი ფოკუსი კიდევ უნდა მაჩვენო,
— თუ რომ ამ ზანდუკიდანც
კაცი გამოვაძვრინო,
მაშინ სახლში გამიშვი, არაფერი მაწყინო.
ალე ჰოპ, შესძახა
და ახადა ზანდუკი,
ხედავს ზევით ამოძვრა ვილაც გრძელი ქაბუკი.
კამირასი დარწმუნდა,
ცოლის ლალატობაში
და რალაცა ექვებმაც გაუელვა გრძობაში.
ფოკუსნიკს ასე უთხრა:
შენ დამცინი მგონია,
მაგრამ ბოლოს ინანებ როგორც გამიგონია.
მაგ შენ კარზინკიდანაც
თუ კაცს არ გამოიყვან,
ჩემის დაცინვისათვის ჭკუაზედაც მოგიყვან.
მე შენ მაშინ გასწავლი
ფოკუსების კეთებას,
ისე დაგცხებ მათრახებს, რომ გიჩვენებ ფეთებას.
—
წაუხთა ჩვენს ვართანას
ფოკუსების გუნება,
სიფათს მაინც არ იტენს, რაცხას ებრაგუნება.
ალე ჰოპ, შესძახა
და კარზინკას ახადა,
ხედავს შიგნით ქაბუკსა დაქყანულა გლახადა.
ვართანამ დაინახა
თავის უბედურება,
და თვალები დახუჭა, აღარ უნდა ყურება.
კამისარს წასჩურჩულა:
ცემას რას მემართლები?!
დღეს ცოლები გამხდარან ჩვენი მოსამართლები.
ეჰ, ჩემო ძმავე, თუმცა შენც
საწყალ ქმრებში სწერიხარ,
მაგრამ მაინც ჩემზე კი ბევრათ ბედნიერი ხარ.
შენი ცოლის „სტუმრები“
თუმცა კარგს არ სჩადიან,
მაგრამ მაინც შენს სახლში თვისი ფეხით დადიან.
მე კი მთელი თვეობით
ვარჩინე და ვახურე,
ჩემს ცოლთან გორაობდა, მე კი მათ ვემსახურე.
ვითომ ფოკუსნიკაც ვარ
კაცმა რომ მიყუროსა
და ზურგით კი დავათრევ ჩემი ცოლის კუროსა.
გურიანთელი.

საქო და გეოს მასლაათი.

(სცენა პუშკინის ბალში).

საქო. გამარჯობა გეოჯან ძვირი სანახავი ხარ, დიდხანს გათვალისწინებ და არსად შემხვედრიხარ.

გეო. გაგიმარჯოს საქოჯან მეც ბევრჯელ მოგნახვევი, მაგრამ კაცო დღემდისინ ვერსად ვერა გნახვევი.

დარდიანი გული მაქვს, ლამის ბოლმამ გამხეთქოს; შრომა ფიქრმა ვარამმა თავის ქალა ახეთქოს.

კაცო ვინმე ყოფილა ასეთი ღროს მნახველი?! ბალშევიკი გამხდარა ადერბეიჯანელი!

მათ ფეხის ხმას ასდევნ დადესტნელი ლეკები თურმე კომუნისტობენ თათრის მოლა-ბეგები!

აქ სხვა შტუკა რამ არის სულ სხვა რამის ბრალია, თორემ სად გაგონილა კომუნისტი ალია?!.

საქო. ეჰ, რა ვიცი გეოჯან სჯობს ქვეყანა დაიქცეს, ვიდრე ბრიყვი ოხერი კომუნისტი გადიქცეს.

ოსმალეთის ფაშებსაც აერიათ დავთარი, ენვერ-ფაშა შეიქნა ტროცკ-ლენინის ამქარი.

სიტყვით ბალშევიკობენ გულში სულ სხვას ფიქრობენ, ბოროტი საქმისათვის აშკარათა ფლიდობენ.

გეო. მგონი ვერ მიხვედრილხარ მაგათ გულის ნადებსა, მე კი თვალ-ყურს ვადევნებ ნაირ-ნაირ ამბებსა.

შურმა ლამის დაახრჩოს „კრუგომ“ მთელი „პუბლიკა“, როდესაც გამოცხადდა ვრაცების რესპუბლიკა.

თუნდა ჩვენზე ვიფიქროთ პირველათ რას ვამბობდით, გული ბოლმით გვემსოდა და ერთთავად ვდარდობდით.

ხან დენიკინს ვაქებდით, თანაც ვბალშევიკობდით, ნიკოლოზს ვნატრულობდით, ჩუმათ ვმაშენიკობდით.

ვითომ ომიცა ვქენით თოფი ხმალი ავიღეთ, მაგრამ ჩემო საქოჯან ვერაფერი წავიღეთ.

ვინ ჩვენა და ვინ ომი! ხომ იცი ისტორია?

ჩვენი თოფი და ხმალი რა მშვენიერი ჩოთქი და სასწორი ბიზლიოთიქა ვრაცი არვის მოუთმენს ლალატსა და ოხრობას, მტერს მტრობას გადაუხდის, მოყვარეს კი — მოყვრობას.

ეხლა ადერბეიჯანს იმის ბალშევიკ ჯარსა, ლალატს არ შეარჩენენ დასცემენ შიშის ზარსა.

საქო ეხლა ვრწმუნდები აზრებიც შემეცვალა, ქართველს ვერ შეაშინებს ხარა-ხურა მტრის ძალა.

ჩვენში პირველი არის მაგრათა სდგას ბურჯათა, ვერაფერს ვერ დავაკლებთ სჯობს რომ ვიყვეთ მუნჯათა,

საქო. ამ ამბების მომსწრემა მეც დავკარგე გონია, ვრაცების რესპუბლიკა მე სიზმარი მგონია.

პირით მეც ვბალშევიკობ ვარ ლენინის პარტია ხან ისე ვარ, ხან ასე როგორც გიჟი მარტია.

როცა ბალშევიკები ბეგებს უერთდებიან, თავს ვერ გაიტანებენ „ზნაჩიტ“ დამარცხდებიან.

ამას კი თან მოჰყვება „პარიატის“ აღდგენა, ვაიზდება რუსეთში დენიკინის გავლენა?..

გეო. მეც არ მჯერა საქოჯან თათრის ბალშევიკობა, რალაც ოინებია ხრიკი მაშენიკობა!

პეტრუზა.

საპარტოველოს.

შენს ხავერდ მთა ბარს ეშხითა ათრობს წითელ დროშების სხივთა ნაფარდი, მშვენიერ ველზე კეკლუცობს ნაზობს ზამბახი, ლელი, ია და ვარდი.

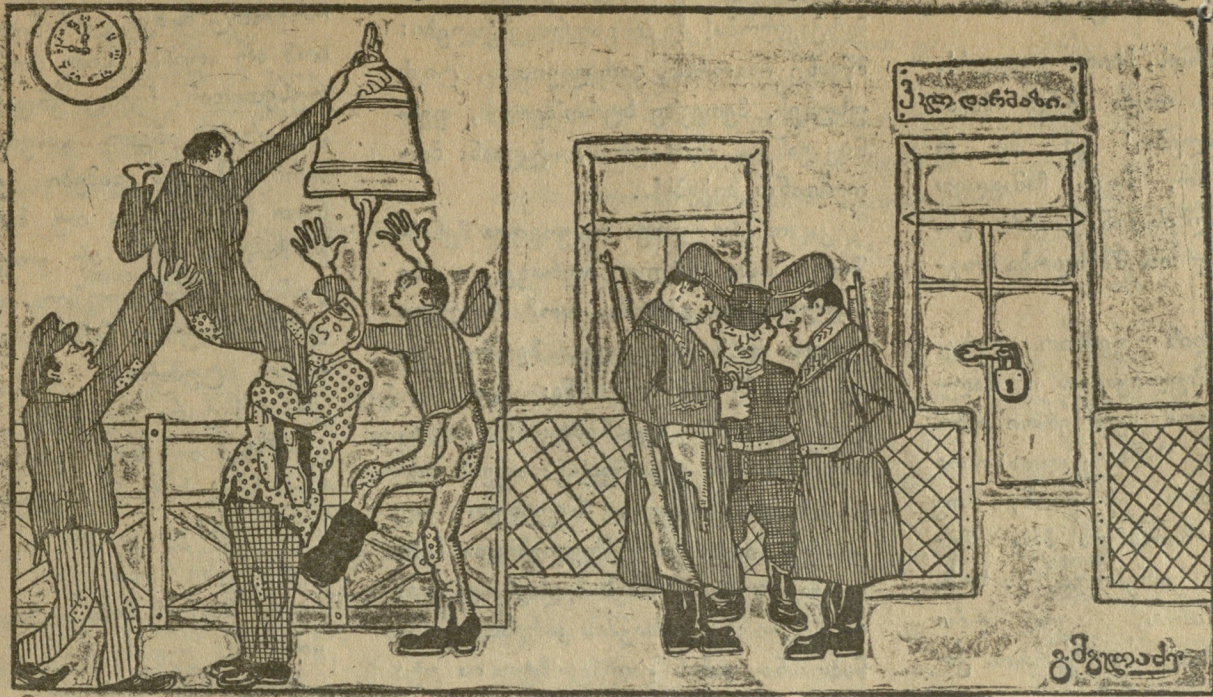
თავსა გიმშვენებს ოქროსა ჯილა: ერის დიდება, ერის გვირგვინი და არ გაშინებს გრიგალი, ტალღა, ბრიყვის მუქარა, მათი ყიჟინი.

შენ მხიბლავ მკერდის უბადლო შვილთა

ხელში უჭირავთ ბასრი მახვილი, წინ მიისწრაფვის და ისმის გმირთა თავისუფალი ამოძახილი.

ათასი წლობის მონობის ჯაჭვი უკვე დაღეწილ-დამსხვრეულია და შენი ზეცა სხივ ჩანამქრალი დღეს ცისკრის ალით ანთებულია.

გ. ხორეთელი.

შუა ღამეზე გაასვენეს სადგურის ზარი, რამაც იქაურ მილიციას დასცა თავზარი

და გულ-ამოსკენით მიაცილეს სასაფლაოზედ, ზოგი ამქრებიც (ხელოსანთა) სტიროდა შნოზედ.

რკინის გზის რამე-რუმე.

საშინლად გაძვირებულა ქ. ბათომში ღორის ხორცი, ქათმები, კვერცხები, ღვინო, კონიაკი... ამბობენ ამის მიზეზი ის არის, რომ № 1 და 2 მატარებლებში აღარ დადიან ვაგონი-რესტორანები, რომელნიც საკმაოდ ეზიდებოდენ ამ საქონელს ბათუმისაკენო....

— რადგან მომავალ ზამთარში, წარსულის მიხედვით, ყველა რკინის გზის მოსამსახურეს დაურიდგება თითო კუბიკური საჟენი შეშა, ადმინისტრაციამ ფიცხელი განკარგულება გახცა მოსამსახურეთადმი, რათა იგინი უეჭველად დაემზადონ შეშის მისაღებათ და არას გზით არ განაცხადონ შარშანდელივით უარი შეშის მიღებაზედ.

— რკინის გზის მუშა-მოსამსახურეთ გადაუწყვეტია: ამიერიდან აღარ მოითხოვონ ჯამაგირის მომატებაარას ღროს, რადგან იგინი, თანახმათ სატარიფო პალატის დადგენილებისა, უხვად კმაყოფილდებიან იაფ ფასებში ყოველგვარ სურსათ-სანოვაგით და სხვა საჭირო საგნებით.

— ჩვენმა დაუღალავმა რკინის გზის მილიციამ ბათუმში უკვე აღმოაჩინა ამას წინაზედ დაკარგული სად. თბილისის ზარი. იგი თურმე თავისით ჩამოხსნილა და გაპარულა საზ.

ღვარ გარეთ, რადგან უკმაყოფილო ყოფილა იმის, რომ მასზე არ ვაგონებულა რვა საათის სამუშაო ღლის კანონი. საჭიროა შეტანილ იქმნეს ამის შესახებ ცვლილება ბრძანება № 17-ში.

გ. ვარდენიშვილი.

სუკათები

(ქიათურისათვის)

მაბეზარა ჩემი მუზა არის იმის თადარიგში, თუ ვის მოსდოს თავის ღუზა ვინ ჩახატოს პირველ რიგში.

ბოლოს ვერც გადასწყიტა მსხვილ ფიგურებს მიაშუროს, ვეროპიდან მოსულ კაცის მთელი სიბრძნე ამოსწუროს...

ტან დაბალი, პირ მსუქანი, მომღიმარე პირი-სახით „გაიძვერა უნდა იყოს“ იტყვის ყველა ერთი ნახვით!.

საცოდავი მამა მისი ის აცხონოს მისმა სჯულმა, როს ოჯახის დანაკლისი ვერ შეუფსო მისმა ფულმა:

როს თავისი პირმშო შვილი გაეხადა მართლა კაცად,

და ხალხისთვის გადგება ნასესხები ერთი—ასად,

ამ მიზნისთვის ის მიმართავს მრეწველებს და კერძო პირებს ყველასა სთხოვს შემწეობას აძლევს ასეთ დანაპირებს: „მომავალში ჩემი ვაჟი საქართველოს გააკვირებს!“

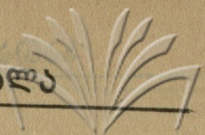
როგორც ხედავთ საცოდავმა, ვის არ სთხოვა, ვის არ სდია, ზღანოვიჩიც შემიცდინა დაუნიშნეს სტიპენდია!.

მორჩა, წელში გაიმართა შეუმჩატლა მართლაც ტვირთი, ვით სალი კლდის დასანგრევათ უკან განასროლი ზვირთი!

მაგრამ დახეთ რა გამოდგა „კურსოვნიკი“ მისი შვილი? — გაქირვება დაავიწყდა ზღაპრად უჩანს სხვის სიმშლილი!.

ეს ვეროპის ესკულაპი ჩარჩულ ჰანგზედ მოინათლა... და საწყალი მამა მისი ანდერძი ვერ გაამართლა!..

ქიათურელი ეშმაკი.

მადლობა ღმერთს!!

მადლობა ღმერთს, ჩხირი კედელს!
 ეგრე იზამდით რაღა თქვე მამა-
 ცხონებულიშვილებო! ეჰ, მე კი
 მომკალით შიშით, მეკი ჩამაგდეთ
 ჩიხოტკაში, ბოღმისაგან ჯიგარი გა-
 მისივეთ და ღმერთმა მშვიდობა მოგ-
 ცეთ!..

კაცო, აქამდის გექნათ ეგრე,
 აქამდის შერიგებულყავით იმ ბალ-
 შენიკებთან, რომ მეც ერთი ორი
 დღის სიცოცხლე შამმატებოდა! ორი
 წელიწადია იძახით: „მოდინ, მო-
 დინ ბალშენიკებო“ და მეც ში-
 შით ნელ-ნელა ვდნებოდი, ვა ხე-
 რობა ხომ არ არის, კაცო, ორი
 წელიწადია შიშის და ზაფრის ქა-
 რებში ვარ! ყოველ მინუტს ველო-
 დებოდი ვზარვაიტს და ანდერძის
 პრაშენია პასტიანათ ხელში მეჭირა
 გაშანშალებული!.. ერთი სიტყვით
 ამდენ აპასნი მოლოდინში ისე გავხ-
 მი, ისე დავდნი, ისე მოვიკუნტე,
 ისე დავპატარავდი, ისე დავილიე
 სიგრძე-სიგანეში, რომ ამ ორი წლის
 განმავლობაში, ამისთანა ძაფის სი-
 ძვირეში, ოთხმოცდა ჩვიდმეტჯერ
 გადავს ვადმოვსვი შარვლის ღილები!
 რამდენჯერ პატიოსან ობჩესტვაში
 კინალამ ჩამძვრა და სირცხვილი ვქამე!
 მერე, თქვე უღმერთოებო, თუ ასე
 სრაზუმ, ასე მამენტალნა შავრიგდე-
 ბოდით ამ ბალშენიკებთან, გექნათ
 რაღა აქამდის? რაზე დამადნეთ კა-
 ცი, რაზე გამიხადეთ შარვლები სა-
 პერედელკოთ?!

ხალხნო, ქრისტიანო, თუ ჩვენი
 ქვეყნის ქალში იყო საქმე, რატომ
 აქამდის არ მითხარით?! გოგოს ვი-
 შოვიდი, გოგოს ვიშოვიდი იმისთა-
 ნა ანტიკას, რომ ლენინი კი არა,
 ქათალიკოს-მიტროპოლიტები დაიხ-
 რჩებოდნენ ნერწყვის ყლაპით! ხალ-
 ხნო, კაცს ჩვენებური გოგო უნდო-
 და, ჩვენი დამოყვრება და თქვენ
 ყალმაყალს უტეხდით?! მე შენ
 გითხრა არა გეყავს აი ლამაზ ლამა-
 ზი, რეკალ-რეკალი გოგოები!. აერ-
 ჩია იმ კაცსა და რომელი გოგო
 იტყოდა რუსეთის დედოფლობაზე
 უარს! ქრისტიანო, თუ ასეთ პუსტიაკ
 რამეზე ჯავრობდა ჩვენი სიძე კაცი,
 გეთქოთ ადრე თქვე კაი ადამიანებო
 ჩემოვის!.. განა იმისთანა კაცისთვის
 თავს დავზოგავდი! მე შენ გითხრა

არ მეხერხება აი, შუა კაცობა და
 მარჯაკლობა! მე არ გაურიგე ქალები:
 მწვანე იაგორას, ვირ დავითას, ტიკს
 უსუნეს, მეთევზე ხუროშვილს, ფეჩ-
 ნიკ ვანკას, ჩამჩაურას, ჭკვიან პო-
 ლოსანთ ბიჭებს!..

კაცო, ჩუღურეთში გიგიუა შენახ-
 შირეს სამი ცოლი გაურიგე და ისე
 მადლობელი დამჩა, რომ პირველი
 ცოლი რომ მოუკვდა, მეორე და
 მესამეც მე გამარიგებინა: „კაი ხე-
 ლისა ხარო“, მეებნებოდა! კაცო,
 თუ ამისთანა ვიგინდარებისთვის თა-
 ვი არ დამიზოგნია, ნეუჟელი თუ
 კი ქვეყნიერობას ვშველებოდა ჩემი
 მარჯაკლობით თავს დავზოგავდი,
 რომ მცოდნოდა საქმის კარბადინი?!
 ნაპრასნა, ოჩენ ქალკა, შტო ია ეტა
 დელა ნე ზნალ რანშე! კვიტაშვილის
 ქალს კი არა, სულ სვეტლენი ბა-
 რიშნებს გაურიგებდი, თუ კი ასე
 სრაზუმ შეგვირიგდებოდა!

რას ამბობ, კაცო, იცი როგორ
 მოვისვენე ამ ბალშენიკებს რომ შა-
 ურიგდით! პრამათ სამოთხეში ვარ
 რაღა! აღარავის შიში აღარა მაქვს.
 მოყვარეა, სიძეა კაცო, დღეს ჩვენი
 სისხლი და ხორცია, რას ამბობთ
 ევე, იცით ეს რა ამბავი მოხდა?!
 სულ პასლენი სამოცდა ცხრამეტი
 აჩოკი წინა ვართ ეხლა!

ეხლა მინდა აღმა წავალ, მინდა
 დაღმა, მინდა თავდაყირა დავერჭო-
 ბი, ვინ გაგვცემს ხმას, როცა ამის-
 თანა კაცი დაგვემოყვრა!

პრავა, მე და ჩემმა ღმერთმა, პრა-
 ვა! ეს ძალიან საქმე გაკეთდა, რას
 ამბობ, კაცო, სანამ შავრიგდებოდით
 სულ აღრენილი ვიყავი, შიშით ოთ-
 ხათ მოკაკული დავდიოდი, ჭამის
 აპეტიტიც დამეკარგა და მთელ ჯავრს
 სულ ჩემ საცოდავ დედაკაცზე ვიყ-
 რიდი! სულ რომ ტუჩებში ეპროშტა,
 მე მაინც ქოფაკი ძაღლივით უღრენ-
 დი! საწყალი ჩემი დედაკაცი სულ
 დავაქლერქე და დავადნე! არც იმის
 ტანისამოსს დაყრია ხეირო! სულ
 ავიწროვა და ავიწროვა კაბა იუბკა,
 სულ უკლო და უკლო სარტყელში
 საწყალმა! ეჰ, მახლას... მართალია
 დედაკაცი დავადნე ჯავრითა, მაგ-
 რამ რადგან ღმერთმა ინება და ბალ-
 შენიკებთან შარიგება მოხდა, ეხლა
 მოვდგები ჩემ სონას არხეინად, ნე-
 ლა-ნელა და რაც აქამდე დამიკლია,
 სულ ეხლა შეურსულეებ. ისე მოუ-

არო, ისე ვაქამო, ისე ჩვენსუქო,
 როგორც მაშკა ლოტნიკო, ხუნჯარმა
 ხომ არ არის!.. სიძე რომ გვეწვევა
 რუსეთიდან, ჩვენც უნდა დავხვდეთ,
 თუ არა?! ისეთი გახვითქინებული
 ბარიშნები და დამები უნდა ვაჩვე-
 ნოთ რომ თქოს, თუ მარტო კვი-
 ტაშვილის ქალი არ ყოფილა მოსა-
 წონი საქართველოშიო. იმიტომ მინ-
 და შევაპატივო ჩემი დედაკაცი, რომ
 უცხო სტუმართან მეც გამოვჩნდე.
 ერთი პატარა შევასუქო ჩემი სონა
 და ნახავ თუ სულ არ დაავიწყდეს
 ჩვენ სიძე ბატონს თავისი ზინაიდა.
 შაიძლება კვიტაშვილის ქალი ჩემ
 დედაკაცზე ნასწავლი და უჩონი
 იყოს, მაგრამ ჩემი სონასთანა არში-
 ყობა და კულის ქნევა იმას არ ეცო-
 ლინება, რაც მართალია, მართალია!
 იცოცხლეთ ჩემი დედაკაცი მე არ
 შამარცხვენს სიძესთან, მაგრამ ხათა
 ეს არის რომ, ვაი თუ მოეწონო-
 სიძეს ჩემი სონა, გაიხსენოს რუსეფ
 თის რჯული და ჩემ სონაზე კომუ-
 ნისტობა გამოაცხადოს, მაგრამ არა
 მგონია ჩვენში ეგენი გაბედოს!..

გოგია.

გამოცანა.

(ჭიათურისათვის)

ვინ არ იცნობს იმ ვაჟბატონს,
 ფლიდსა და გაიძვერასა,
 ვინაც პაპავას მუშები
 მისცა მტაცებელ ძერასა..

ხრიკებით ფონზე გადასვლა
 ხელობა არის იმისისი,
 (მიკვირს იმ კაცმა ნეტავი
 ვის გაატანა სინდისი!),

ოდეს ბედშავმა მუშებმა
 ველარ გაუძლეს თმენასა,
 მუშათ კავშირში უჩივლეს
 არ მოერიდენ წყენასა,
 (აქ კი ნელ-ნელა ეღება
 ბოლო მის აღმაფრენასა).

კავშირი სწერდა: გახსოვდეს
 გექნეს მუშების შიშო,
 ფიცხლავ მიეცი სულ-ყველას
 თავისი ანგარიშო,
 (თორემ მზად არის ლაგამი
 ამოგედება პირშიო).

რალას იზამდა შეატყო
 ეთხოვებოდა ლხენასა
 სინამდვილეში დამარცხდა
 გალაქტიონს სთხოვს შევლასა!
 (უნდა გადარჩეს უვნებლათ
 და ეკედლება ზენასა)

რომ გაუმწარდა სიცოცხლე იწყველის ბედის წერასა.

ვინც გამოიცნოთ ეს ვაჟი მაგრათ ჩაპყვირეთ ყურშია: —რომ მან გაპყიდა მუშები ლაქიურ სამსახურშია!.

ლაფონ-ტეფოშვილი.

წყლის ამღვრევა.

ბორბოტი ენები შორაპნის ოლქის საბჭოს თავმჯდომარეს ბევრში სდებენ ბრალს, თუმცა ის ყოველთვის გამართლებული გამოხობორიკდება ჩვეულებრივ და ყველას არწმუნებს: „მე ისა აღარა ვარ რაც ვიყავიო, ახლა ტყავი გამოვიცვალეო“, თუ არ გჯერათ ჰკითხეთ „ჩემი საქმენი საგმირონი“ საეკლესიო ყოფილს სკოლებს, რომელთა მეთვალყურეთ რამოდენიმე წელი ვიყავი და ისინი გეტყვიანო. ბესარიონ ეპისკოპოსის დროსო, განაგრძობს იგივე, იმდენად ავმაღლდი, რომ „ბლალოჩინის“ ტახტზე წამოვჯექ და „მთელი სამი თვე“ დავყავ ამ საბატო ადგილზე; რა ვუყოთ მერე ლეონიდემ თუ მიგვატოვებინა ეს ადგილი სხვებთან ერთად მეც. ეს წუთი სოფელი ასე ტრიალობს: ხან გატირებს, ხან გაციინებს.

ამ ჟამად, როცა „რეაბილიტაცია“ მოხდა და იგი კვლავ დაუბრუნდა თავის ადგილს, ამასთანავე „დეკანოზობაც“ გაიკრა გვერდზე, მიდი ახლა შენ და წვეტორღიალე: ღირსი რომ არ ყოფილიყო ჭულუხაძე და ვანიჩკა არც კი აირჩევდნენ. მისი არჩევის დღეს ისე აღივსენ სიხარულით ყველანი, რომ სამს დღესა და ღამეს ლხინი და ქეიფი არ შეწყვეტილა მისს სახლში. „ესე არს დღე რომელი ქმნა იაკობმა“ იძახოდენ და ქუდს ჭერში ახლიდენ მოქეიფე კირილე და არჩილი, „ვიხარებდეთ და ვიშვებდეთ მას შინაო“.

სხვათა შორის ამბობენ: მრევლი უკმაყოფილოა მისი რადგან 15 ვერსის მანძილით დაშორდა და ქ. ზესტაფონს დაესახლა ცოლის ადგილზეო. შეიძლება სხვამ არ იცოდეს და არც ენერხებოდეს, თორემ შორს ყოფნა, სამწყსოზე დაცილება, თუნდაც 10 ვერსით, განა რასმე ავნებს კეთილ განწყობილ მრევლის და მოძღვრის კავშირს? ამისთანა შემ-

თხვევაში ოლქის თავმჯდომარე „რადიოთი“ ასრულებს უკლებლათ ყოველივე მღვდელ-მოქმედებას, ხანდისხან აეროპლანით გადაფრინდება ზესტაფონიდან, ყოველ შემთხვევაში თვეში ერთხელ დახედავს „ქრისტეს ყანას“ და მარგლის, იცავს, მაგ. საკურთხობის დროს, რომ ულუფა მისი არვინ წარიტაცოს.

იმასაც კი ამბობენ კიდევ, რომ შორაპნის ოლქში, როცა მღვდელ-ღიაკვნის ადგილები დაიკლება, დიდი წაჯექ-უკუჯექობა და გატან-გამოტანია ხდება ხოლმეო, მაგრამ „ბლალოჩინ დეკანოზი“ ამ დროს სახარების სიტყვებს მტკიცედ ასრულებს: იგი „ალამღვრეს“ ასეთს ადგილებში წყალს და ვინც პირველად ჩავა ამღვრეულს წყალში „განიკურნება სნეულებისაგან“ და მიიღებს საწადელს.

ასე იყო მაგ. ს. ვარძიაში, „დეკანოზმა“ ალამღვრევა წყალი იქ შემდეგ მღვდლის ადგილის დაცლისა და ამ ამღვრეულ წყალში შთავიდენ მიხეილი და გედევანი; რადგან გედევანმა მიხეილს მოასწრო ჩასვლა წყალში, ამისათვის იგი (ე. ი. გედევანი) „განიკურნა“, ხელდასმულ იქმნა მღვდლად ვარძიის ეკლესიაზე. ასევე „ალამღვრევა“ წყალი წევას, საწაბლეს, კვალითს, მარტოთუბანს. ელვისო.

ერთი მანეთი.

(იმერული სცენა)

რავარც შეეფერება, შენ ხარ ჩემი ბატონი, ამ ახლანდელ დროს, ქე ვვაჭრობ მეც პაწიას. ჩამომაქ თბილისის ქალაქში ქვილი, კვერცხი, ბატი, კვატი, ქათამი და ინდოური და ქე ვყიდი დეზერტორსკი ბაზარზე. ხო, და! ჩამეველ ამას წინედ დილის პოვეზით ქალაქს, მივედი ბაზარზე, გავყიდე ყოველისფერი, ჩე ვითვალე ჯიბეში კაკალი ხუთასი თუმანი, მოუჯექი პერვი ნომერ კონკას და წავგლიჯინდი თამამშოვის ქარვასლისკენ. ჩემმა აღათიმ დამაბარა წითელი ზონტიკის ყიდვა. რომ მივაწიეთ მიხაილოვსკი ქუჩას და ჩამეიარა კონუხტორმა ბილეთის-თვინ. ამევიდე თუმნიანი და მივართვი. მომცა ბილეთი, შენ ხარ ჩემი

ბატონი, და სამი ჩვეულებრივი „ბიქო, ბილეთი ექვსი მანათი ღირს და ეს ყმაწვილი რატომ არ მადღევს კილო მანათ ხურდას-თქვა, გევიფიქრე და უთხარი:

— ტავარიშ, ერთი მანათი კილო მერგება შენგან.

— არ მაქ ხურდა.

— ბიქო, რავა თუ არ გაქ, სად მაქ ძმაო, მაგდენი ფული, რომ ლიშნი მანეთები ვაძლიო ყველას!

— კარგი ერთი, მამა გიცხონდა, მანათი რაა, რომ მაგაზე ილაპარაკო.

დეიწყო გლახად ღრეკა და სიცილი!

ბიქო, გავბრაზდი მარა რავარი! დოვუწყე ყვირილი, დამიწყო იმანაც მუშტის ქნევა, გაჩერდა კონკა...

— ჩამოდი ძირს,—მითხრა კონუხტორმა.

— როგორ თუ ეგ შემომკალრეთქვა უთხარი და ვეცი... ერთი კი იმისთანა უთაქე მუშტი ყბაში რომე, თლა ბნედა დაემართა საწყალს... შეიქნა ერთი ზრიაქი, შვიშტოკების ფშვიტინ-ფშვიტინი, მომვარდა მილიცია... მტაცეს ხელი და გამაქანეს „ასობი ატრიადში“ — „ბალშენიკი ხარო!“

დმერთმა უშველოს ჩვენი ტეიბუხის უფროს შვილს, ონისიმეს! თურმე „ასობი ატრიადის“ ჩნელი ყოფილა!.. აქეთ ეცა, იქით ეცა, შეეხვეწა ვინცხას და მეორე დღეს ქე გამომიშვეს გარეთ. ჩეიწერეს ანდრესი, ჩემო ბატონო, და დღეს თუ ხვალ ველი ან შტრაფის უწყებას ან ვირის აბანოში გამგზავრებას...

არა, რავა წახდა დროება, ჰა! ბიქო, მანეთიანების მეტი რა გამოუშვა ჩვენმა მთავრობამ და (ჩვენში დარჩეს და ავლაბარში ხომ ზავოდები ყოფილა ფულის საკეთებელი!) მარა, ამ ხურდა მანეთიანებს ქე გაუთხარეს მიწა ზოგიერთებმა! მე კი ეხლა მივხვდი მიზეზი ჩემო ბატონო, მანათს რომ მანათი დაადო, გახდება ორი მანათი, ორ მანათს რომ კილო მანათი დაადო—იქნება სამი, მერე ოთხი, ხუთი, ექვსი... და... დღეში ქე იშოვნის კაცი ათ—ოც თუმანს!

გუგული.

მსახიობთა მუშტი-პრინცი.

შაშვი კაკაბი შეიბნენ...

კრივი პირველი.

პირველი კრივი მოხდა ქუთაისის სცენაზე რეპეტიციის დროს. კრივს მოჰყვა ჯერ ლაპარაკი.

იმედაშვილი. (ზარდალიშვილს). შენ ვინა ხარ?

ზარდალიშვილი. პირველი მსახიობი ქართული სცენისა.

იმედ. პირველი მსახიობი ქართული სცენისა ვასო აბაშიძეა.

ზარდ. მაშ მე მეორე მსახიობი ვარ.

იმედ. მეორე მსახიობი მესხიშვილია.

ზარდ. მაშ მესამე მსახიობი მე ვარ.

იმედ. მესამე მსახიობი მე ვარ და არა შენ.

ზარდ. არა, მე...

იმედ. ესეც შენ...

ზარდ. მოგვხდა? შე დალაქო შენა?

იმედ. მოგვხდა, შე მებულკევე შენა?!

(შემოჰკრა მუშტი. გაიმართა კრივი. ძლივს გააშველეს).

ზარდალიშვილმა განაცხადა: მე იმედაშვილთან ერთათ ვედარავინ მნახავს სცენაზეო და წამოვიდა ქუთაისიდან ტფილისში.

კრივი მეორე.

მეორე კრივი მოხდა ტფილისის სცენაზე. კრივს მოჰყვა ჯერ ლაპარაკი.

იმედ. დავდგათ „ჰამლეტი“.

ზარდ. არა, „ოტელო“ დავდგათ.

იმედ. მე არ მინდა ოტელო.

ზარდ. მე არ მინდა ჰამლეტი.

იმედ. მე ქალი მყავს ლამაზი, ოფელიას როლისთვის.

ზარდ. მე ქალი მყავს ლამაზი, დეზდემონას როლისთვის.

შაშვიმა აჯობა კაკაბსა. იმედაშვილმა აჯობა ზარდალიშვილს. გამოცხადდა „ჰამლეტი“.

ზარდალიშვილის დეზდემონას მისცეს არა შესაფერი მისი სილამაზის კაბა. ეს იწყინა „დეზდემონამ“ და თვალცრემლიანი მივიარდა ზარდალიშვილს.

— ხედავ, რა კაბა ჩამაცვეს? ამ კაბით როგორ ვითამაშო?

— ეგ სულ იმედაშვილის ბრალია. ამას ქვიან შურის ძიება.

ზარდ. (იმედაშვილს) ეს რა კაბა მიგიცია ჩემ დეზდემონასათვის?

იმედ. დეზდემონა კი არა, გობიოა.

იმედ. ესეც შენ, დალაქო.

ზარდ. ესეც შენ, მებულკევე... (მუტში-კრივი. გაშველება. ფარდა აიხადა და წარმოდგენა დაიწყო).

სცენის მოყვარე.

სურამ-ხაშურის რაიონის (გამოცანა).

სურამს იყო არხენათ, ჩვენი გამოცანის გმირი.

მოხუცობაში აქვს ფეხი, ქარხალს უგავს სახე-პირი.

საზოგადო მოღვაწეობს, განთქმულია ვით ორპირი, აფთიაქის საქმის გამო დიდი ნახა ვასაჭირი.

სურამის ქალაქის თავად იყო ერთხელ მჯდომიარე: პანღური ჰკრეს, გააძევეს... ხალხი დარჩა „მგლოვიარე“.

აფთიაქი, რომელიც მას საკუთრებათ ქონდა ერთი, იგი ხაშურლებს მიყიდა, მართალს ვამბობ თუ მწამს ღმერთი.

პირობაც კი დაუწერა, თეთრ ქალაღზე შესაფერი, მაგრამ ფულის მიღების დროს მან მიიღო სულ სხვა ფერი.

და პირობა, თან სინდისი დაივიწყა ყველაფერი, მაგრამ საქმე ვერ მოაწყო, როგორც უნდა მას „სხვაფერი“.

და სურამ-ხაშურის საქმე, დღეს სულშია გასარჩევი; შაქრო, მიშა და კირილევ საქმეშია ჩანათრევი...

ამა გმირის საქმის გამო, ზოგი დიდი პირი ცდება და ხაშურელ-სურამლები ამ ამბით კი ყალყზე დგება.

კვესი.

უკუნიკან.